

Muzaffer Sarısözen Kimdir

– Ahmet AYZ · 15 Ağustos 2023

MUZAFFER SARISÖZEN KİMDİR?

Ahmet AYZ

Gaziantep Güneş Gazetesi 15-8-2023

.....

Saygıdeğer okurlarım. Bugün sizlere Türk Halk Müziğimizin, temel taşlarından olan Muzaffer Sarısözenden söz etmek istedim. Bu gibi değerlerimiz, toprağa gömülmemelidir. Ayrıca kağıt üzerinde kalmamalıdır diye düşündüm. Bu değerlerimizi yaşatıp, genç kuşaklara aktarmak, genç kuşaklara tanıtmak bizlere düşüyor.

1899 yılında Sivas da . doğdu. İlkokulu Sivas'ta bitirdikten sonra lise öğrenimine Sivas'ta başladı. Ancak öğrenimini tamamlamadan Sivas Valiliği tarafından müzik öğrenimi görmesi için İstanbul Belediye Konservatuarına gönderildi. Burada 4 yıl öğrenim gören Sarısözen bir süre konservatuar müdürü Yusuf Ziya Demircioğlu'yla birlikte folklorla ilgili çalışmalar yaptı. Daha sonra Sivas'a gelerek önce öğretmen okulunda sonra da lisede müzik öğretmenliği yaptı. Öğretmenliği sırasında bir yandan da halk müziği ve oyunlarıyla ilgili derleme çalışmalarını sürdürdü.Halk oyunlarından halaylarla ilişkin ilk yazılar Sarısözen'in imzasıyla 1930'lu yıllarda bazı gazete ve dergilerde yayımlanmaya başladı.Sivas'ta öğretmenliği sırasındaki çabalarından dolayı Milli Eğitim Bakanlığı yetkililerince 1938 yılında Ankara Devlet Konservatuarı (Ankara Musiki Muallim Mektebi) folklor arşivine atandı.

1937-1951 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Türkiye'nin birçok yöresinde derleme çalışmaları yapıldı. Bu derlemelerin çoğuna katılan Sarısözen derlenen bu türkü ve ezgilerin arşivde bir düzen içinde saptanması korunması ve değerlendirilmesini sağladı.Muzaffer Sarısözen'in Türkiye'deki folklor katkısı türkü ve oyun havalarının derleme ve notaya alınmasından başka Türkiye düzeyinde yaygınlaştırılması tanıtılması konusunda oldu.Halk müziğiyle ilgili radyo yayınları Sarısözen'in 1938'de Ankara'ya gelmesiyle önceleri birer ikişer solo program olarak sürmüş Milli Musiki Sanatkarları Kolu adıyla Türk Halk Müziği ve Klasik Türk Müziği birlikte yürütülmüştür. Halk müziği yayınlarının dikkatle dinlenmeye başlandığı 1938-1941 yılları arasında müzik yayınları şefi Mesut Cemil Sel halk müziğinden sorumlu şef yardımcısı ise Sarısözen'di. Sarısözen o yıllarda Ankara Radyosuna gelip zaman zaman programlar yapan yöre sanatçılarını biraraya getirip ilk halk müziği programlarını başlattı.1940 yılından sonra zamanla artan halk müziği yayınları 1941 yılının sonlarına doğru Sarısözen yönetiminde »Biz Türkü Öğreniyoruz« ve »Yurttan Sesler« adı altında Klasik Türk Müziği korosundan ayrılarak yayınlarını sürdürmeye başlamıştır. Bu topluluk elemanlarının sayıları gün geçtikçe artmış böylece Türkiye Radyolarının ilk Yurttan Sesler Korosu Muzaffer Sarısözen'in öncülüğünde resmen kurulmuş oldu. Bu gelişmeyi çağdaş halk müziğindeki birinci kopuş ve yeniden yapılanma olarak adlandırmak yerinde olur. 1953 yılında İzmir Radyosu 1954 yılında İstanbul ve daha sonraki yıllarda da Erzurum Radyosu Yurttan

Sesler Korosu kurulmuştur. 1940'lı yıllarda radyolarda 5-10 kişiyi geçmeyen halk müziğine gönül veren profesyonellerin sayısı bugün binlere ulaşmış durumda. Muzaffer Sarısözen bugün sesini ve sazını dinlediğimiz birçok sanatçının öğretmeni olup ilk Ankara'ya gelişinde Ankara Devlet Konservatuarı Folklor Arşivi'ndeki görevi sırasındayken başlattığı tarih ve halk oyunları öğretmenliğini uzun yıllar sürdürerek pekçok öğrencinin bu alanda yetişmesini sağladı. Türkiye'nin birçok yöresinde Mahmut Ragıp Gazimihal Ahmet Adnan Saygun Ulvi Cemal Erkin Halil Bedii Yönetken Nurullah Taşkıran ve Rıza Yetişen'den oluşan derleme ekibiyle birlikte on binlerce türkü ve öykü derledi. Bunların binden çoğunu Muzaffer Sarısözen notaya aldı değerlendirdi. Türkiye'de az sayıda yapılan halk müziğine ilişkin basılı yayınların başında 1926'da İstanbul Belediye Konservatuarının yayımladığı 14 defter durumundaki »Anadolu Halk Şarkıları« adlı kitapların dışında önemli bir yayın olarak Sarısözen'in 1941 yılında yayımladığı »Seçme Köy Türküleri« adlı kitabı gelmektedir. Sarısözen daha sonra 1952 yılında »Yurttan Sesler« 1962 yılında günümüzde halk müziği ile ilgili önemli bir kaynak olan »Türk Halk Musikisi Usulleri« adlı kitabını yayımladı. Sarısözen ilk Türk Halk Müziği toplu çalışmalarına başladığı yıllarda bağlamaların ses perdelerinin eşit olmasını sağlamaya çalışıp koma seslere ayrı numara verdi. 1949-50 yıllarında İtalya ve İspanya'da yapılan halk oyunları şenliklerine Türkiye'den ilk kez halk oyunları ekipleri Sarısözen'in başkanlığında gönderildi ve büyük başarı sağladı. 1952 yılında bir bankanın kurduğu halk oyunlarını yayma ve yaşatma kurumunda da önemli görevlerde bulundu. Özellikle halk müziğine ilişkin görüşlerini çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlayıp genç kuşağı halk müziğinin derlenmesi araştırılması ve tanıtılması konusunda özendirilmeye çalıştı. 4 Ocak 1963 tarihinde Ankara'da öldü ve orada toprağa verildi.